

- רוצה להתייגע? רק ע"י שמחה וחיבה!
- עלי מרפא
- מסעות וגלויות, למה זה טוב?!
- שער הגליון
- אינך של זהב
- יין הנגרי
- מי אוחז את ב'ין המצרים?!
- למעשה
- 'האיוב פנה לאחור'
- בני היכלא
- התורה הזמנית:
- העמקת הקולמוס בקלף ובת קול
- דרכי נועם
- כח התפילה לחמיתק הכעס
- טעם גן עדן
- אל יאוש!
- כוכבי אור
- גלות: עונש או תיקון
- עונג הפרשה
- מתי הזמן ללמד להתפלל
- חנוך לנער
- אבלות: מה אני מועיל?!
- שאל בני
- הלכות תשעת הימים
- הלכה פסוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

ע"י שמחה וחידות תוכל להתייגע יותר

יום א' במדבר תקצ"א

דע בני חביבי פי רבנו הקדוש והנשגב והנורא זכר צדיק וקדוש לברכה ידע כל מה שייעבר עליך עד הסוף, וקבר הקידים רמאות נזארות למפותיני האנשות, על ידי כל התורות והמעשיות והשיחות וההתגלות אלקות שהאירי בדעתנו. חזק בני חזק, והעקר שתלך בפמה שפתיבתי לך כבר, שבכל עת תעשה עצמך קשוב לגמרי, וצדקה תצא לחרות בכל פעם מגלות אשהך שפמח עליך ומשאר מיני גלויות ושעבוד שפמחין על מוקדך כאילו אוחזים אותך בידים חס ועלום.

ובאמת הבחירה חכמית והמחשבה ביד האדם להטותה כרצונו, והעקר לבלי להתחיל לחשב כלל, רק כאילו עתה נולדת, וכאלו אינך יודע כלל מה שהיה ומה שיהיה, ובאותו השעה השמח עצמך בכל מה שתוכל, הן הנקודות טובות וכו' כפי הן במלי דשמותא ובדיחוקתא וכיצא, ואם מתוך כך תוכל לחטך עצמך לתוך תורה ותפילה מה טוב, ואם לאו אף על פי כן תשמח בה ותתודתו וצדיקיו האמתים על פי הדיקים הנ"ל, ותמתין עד בוא העת הטובה שתוכל לחטך טוב ואמת מה שתחטך בחסדו הגדול על ידי יגיעה קצת, פי בלא יגיעה כלל אי אקשר, פי אפילו היגיעה והתרחק בעבודת ה' יכולי לקבל ולהמשיך על עצמו יותר על ידי שמחה וחידות.

נתן מברסלב

טלטולים - לשם מה?

הגלות היא התחושה שהכל תקוע, ושום דבר לא קורה. הנדדים וגם המסעות מגלים, שאין דבר שהוא סתם ואין מצב חסר משמעות

ארבעים ושתיים מסעות, וכולם בתוך תוכו של המדבר. המקום, שעד לרגע בו עברו בו בני ישראל, היה שומם וחסר כל משמעות, הפך להיות בעל משמעות עצומה לאחר המסע שעשו בו בני ישראל. ואותם ארבעים ושתיים מקומות, הפכו להיות מקומות אסטרטגיים,

בשבת זו אנו מסיימים חומש במדבר, ואין כמו המדבר לבטא את תחושת הגלות בה אנו שרויים, ועליה אנו מתאבלים בימים אלו. נקודת המרכז של הגלות היא התחושה כאילו אנו נמצאים במדבר שומם, שאין בו צמיחה ואין בו יישוב. התחושה כאילו לא הכל סתם ולא קורה שום דבר בעל משמעות, היא היא הגלות. והמוענה לכן נמצא בפרשיות הללו מטות-מסעי.

משמעותו של נדר

פרשת מטות פותחת בפרשת נדרים. הנדר הוא דבר חידוש, וזאת משני היבטים. הראשון, הוא כח הדיבור, והשני, הוא הכח להפוך דבר פשוט לבעל משמעות. הנדר לוקח דבר שעד לרגע זה היה דבר רשות, ולא הייתה בו מצוה או עבירה, ובמו פיו הוא הפוך הדבר לאסור או לחיוב. הדיבור אותו הוציא מפיו ואמר 'שבועה שאעשה כך וכך' מחייבת אותו לעשות דבר שעד לרגע זה לא היה עליו שום חיוב. וכן להיפך, הדיבור 'תפוח זה ייאסר עלי בנדר', הופך את התפוח שעד לרגע זה היה מותר, לאיסור.

מעבר לביטוי של כח הדיבור של יהודי, יש כאן ביטוי נוסף לכך שניתן לקחת כל דבר, אפילו פשוט חסר ערך, ולהפוך אותו לבעל משמעות, שיש בו מצוה או עבירה. סוד הדבר הוא, שבאמצעות הנדר אנו מגלים את התורה הנעלמת שיש באותו הדבר. העולם היה קיים אלפיים שנה קודם קבלת התורה, למרות שאין קיום לעולם בלי תורה. העניין הוא, שהתורה כבר הייתה קיימת קודם אלא שהיתה נעלמת.

דרך ארץ קדמה לתורה. קודם קבלת התורה, היתה התורה נעלמת בתוך הדרך ארץ. כלומר, בתוך מציאות החיים הפשוטה של חרישה וזריעה, משא ומתן, אכילה ושינה. לאחר קבלת התורה, היא הפכה להיות גלויה בתוך המצוות והעבירות. אבל עדיין יש תורה נעלמת, באותם דברים בהם אין ציווי מפורש לטוב או למוטב, והם עדיין בגדר 'דרך ארץ'. הצדיקים, כשהם כביכול בטלים מהתורה ומתנהגים כאנשים פשוטים, יש להם כח גלויות בתוך ההנהגות הפשוטות את אותה תורה נעלמת, ובאמצעות הנדר, גם כל יהודי יש לו את אותו כח.

מסעות וטלטולים

בפרשת מסעי, המסר חוזר על עצמו. עם ישראל עבר

” הגלות היא הרגשה של סתם, כאילו נזרקנו וכל מה שקורה אתנו אלו הם אירועים חסרי משמעות וחיים חסרי תכלית.

שמשה רבינו טורח לכתוב אותם, והם הופכים להיות חלק מהתורה.

בספרים מובא שמחמת הפגם של 'אלה אלהיך ישראל' שנאמר בעגל, נגזר עליהם 'אלה מסעי בני ישראל'. המסעות והטלטולים הן עונש על פגם העגל, והן בעצמן גם התיקון שלו. חטא העגל היה פגם ה'סתם'. הם לא האמינו בצדיקים, ובמסר אותם הם מעבירים לנו שאין שום דבר שהוא סתם. ולכן הם אמרו אלה אלהיך ישראל, כי מה ההבדל בין העגל לבין משה רבינו, חלילה. זו גם הייתה הנקודה שמאחורי כל התלונות. הנחת היסוד הייתה שאנחנו סתם כאן, אז למה לנו לסבול.

התיקון לזה הוא דווקא על ידי המסעות בעצמן. המסעות שלהם שינו אותם, שבכל פסיעה גם פשוטה יש רצון ה'. כשאדם מחנך את עצמו למצוא בכל דבר השגחה ורצון ה', גם בדברים שנראים על פניהם כסתמיים, הוא יכול לכבוש כל מקום וכל מצב בחייו, ולהפוך אותו מ'סתם' לבעל משמעות.

גלות וגאולה

זו היא התשובה לגלות. הגלות היא הרגשה של סתם, כאילו נזרקנו וכל מה שקורה אתנו אלו הם אירועים חסרי משמעות וחיים חסרי תכלית. לכן אנו קוראים על הנדרים ועל המסעות. אלו מגלים לנו שאין דבר כזה. אין נקודה בה אדם נמצא סתם, ואין מצב חסר משמעות. יש לך כח בפה וברגליים, להפוך כל דבר לבעל משמעות, ולהיות גאול.

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי קמא	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה בורה ח"ו	דף יומי סוכה	עלים לחיוב
שבת	א	צא.	כא	נה:	ג	קג
א	ב	צא:	כב	נו:	ד	קד
ב	ג	צב.	כג	נו:	ה	קה
ג	ד	צב:	כד	נו:	ו	קו
ד	ה	צג.	כה	נו:	ז	קז
ה	ו	צג:	כו	נה:	ח	קח
ו	ז	צד.	כז	נה:	ט	קט

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן י"ח

אילן של זהב

רבי נתן מביא בשם השל"ה הק' 'אין רגע בלא פגע', והיה מוסיף 'כמו כן צריך לקיים 'אין רגע בלא פגע - בלא תפילה', מלשון ויפגע במקום.

הש"ת הרי עוזר ועושה עמנו חסדים גדולים, צריך לראות לא להיות כפוי טובה, הוא עושה לך כאלה חסדים גדולים, תן לו גם כן משהו.

בפרקי אבות יש לשון 'הרוצה ללוות יבא וילה', אתה רוצה ללוות? אני אלוה לך. אבל 'הגבאים מחזירין תדיר בכל יום', משלמים! מחזירים! צריך להחזיר את זה. הלוו לך, אז תחזיר. ה' יעזור שלא נתעקש, רק נשלם ונחזיר. תחטפו! תחטפו! תחטפו! עוד פרק תהלים, עוד משנה במשניות, עוד דיבור להש"ת, תחטפו!

כל זה מתווסף על הבגד שאתה מכין לך לעוה"ב. כל דבר שאתה עושה - משהו - מכניסים את זה שם לתוך הבגד שלך.

שם לא לוקחים כלום מאף אחד. שם למעלה נמצאים אנשים כשרים. שם יושב 'רואה חשבון' טוב...

משל למה הדבר דומה, בביהמ"ק בימי שלמה המלך היה אילן של זהב ליד ההיכל, וכל מי שהיה תורם קצת זהב, היה מניח על ענפי האילן. כך זה גם לגבינו, מה שיש לך, תזרוק פנימה, וזה כבר נמצא שם ומתווסף מיד לבגד של נשמתך.

רביה"ק מביא בתורה כ' שאסור לדחוק את השעה, וזה היה פגם הכאת הצור, בחינת דחיקת השעה. ואע"פ שהאדם כן צריך להיות עקשן בעבודת ה', דוחק את השעה פירושו 'אני רוצה מיד', אני דוחף את הזמן, זה אסור.

רבי נתן אמר פעם 'עד שזוכים להיות איש כשר, צריך להתממה הרבה'. ובתחילה כשנתקרב לרבינו, רדפו אותו הרבה ודרשו ממנו שיעשה משהו לפרנסתו, וגם היא בכתה לפניו על כך. נכנס רבי נתן לחדר ואמר: 'רבונו של עולם, עד שזוכים להיות איש כשר צריכין להתממה הרבה, לעת עתה תן לי פרנסה'. ונעשה לו נס ופלא ונתפרנס ט"ז שנה בכבוד גדול, בזכות אותה תפילה.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

כשפוגשים חבר ממקום מגורים שהיה גר שם פעם, יש להזהר ביותר כשמספרים זה לזה מה שלום פלוני ופלוני מאותה העיר, שבזה רבים נכשלים ומדברים לשון הרע.

יש טועים וחושבים שמוותר לדבר לשון הרע על מי שדיבר עליהם לשון הרע בעבר, וכמה מכשולות בדבר: א. שמיעת לשון הרע וקבלת לשון הרע ורכילות כשמאמין שפלוני דיבר עליו לשון הרע. ב. איסור דיבור לשון הרע. ג. איסור 'לא תקום ולא תטור', כשחוזר לדבר בגלל שהוא דיבור עליו.

ואפילו אם נבחר ע"פ ההוכחות שסומכים עליהם לקבל לשון הרע, כמו שיבואר להלן אי"ה, גם אז אסור לדבר עליו לשה"ר בטענה שהוא לתועלת. כי בדרך כלל אין המדבר מתכוון לתועלת, אלא מתוך שנאה שפגעו בכבודו. (קיצור הל לשון הרע פ"ב סיפ"ט)

ועל כן מקוננין על זה שלש פעמים איכה: על הסתלקות הצדיק ועל פזור ישראל ועל חרבן בית המקדש ושם נתועדו ונכללו יחד כל ישראל עם הצדיק האמת בחינת משה ושם עקר הכלליות:

(ליקוטי הלכות נטילת ידיים לסעודה ו, פ)

מי אוהב להתאבל?!

פרטית את הריחוק ממנו, וכמה הוא רוצה ומצפה להתקרב אליו באמת כמו בזמן בית המקדש, כמו בזמן שמישיח יבוא.

מי שלא רגיל בכך וקשה לו לדבר עם השכינה ולהסיח לה את צערה ולפייסה, יאמר בצהרי היום תיקון חצות שסידר לנו האריז"ל, וכן הקינות המצורפים שם.

אין חייבים לבכות בדמעות ממש, אלא לומר בפה מילים של געגוע, ולנסות להתרכז במשמעות התיבות שמוציא מפיו, העיקר להראות שייכות אל השכינה, ומה טוב אם יזכה לפרש כמה מילים על הגלות הפרטית שלו.

גם אין לפחד לנסות להשכים קום בחצות הלילה, מי שאינו רגיל בזה נדמה לו שזו עבודה השייכת לגדולי העובדי ה', אך ההיפך הנכון, דווקא מי שמרגיש רחוק מהש"ת ותורתו, הדרך היחידה להתחבר הוא דווקא לקום בלילה, לשבת ולקוון ולספר לה' על ריחוקו.

אפילו אם אינו יכול לקום בכל לילה, ומסתמא לא יזכה לתואר של 'חצונתיק', בכל זאת מותר לנסות לקום באיזה לילה בלי קשר ללילות אחרים.

או אפשר גם להשכים בלילה, לומר כמה פרקים מהתיקון חצות, או כמה מילים אישיות להש"ת, ולחזור לשינה, אבל העיקר לקחת חלק בצער השכינה ולעורר געגוע אליו באופן מעשי מעבר לשאר מנהגי האבלות.

עומדים אנו בתקופת בין המצרים, תקופה שלא כולם אוהבים אותה, אף שבוודאי בלב כלנו מחכים ומייחלים לגאולה השלמה, אבל למעשה איננו יודעים איך להתחבר אל האבלות הזו, ומנהגי האבלות עצמם ללא חיבור פנימי בלב מכבידים קצת על התנהלות החיים, ועל כן לפעמים יכול להכנס תחושה בלב, הלוואי ונזכה כבר לעמוד ב'שבת נחמו'.

נדמה שכל נושא האבלות הוא דבר פנימי בלב, כמו שגם מספרים מעשיות מחסידים ואנשי מעשה שחיו בגעגוע תמידי לבנין בית המקדש והיו מרגישים באמת את צער השכינה.

אך מאידך זה בעצמו סוג של 'ריבוי אור' שאדם מצייר את כל ענין הגעגוע לגאולה כאילו שייך לעובדי ה' מופלגים שיש להם הרגש בשכינה הקדושה ובצערה.

האמת היא, שימי בין המצרים היא המתנה הטובה ביותר שנתן לנו הש"ת בגלות שעל ידה נוכל באמת להתקרב אל הש"ת ולהתחבר אל בית המקדש, להתחבר אל המשיח ואל התורה שלו וגילוי אורו - כי האבלות הוא לא צער על מה שהיה, אלא בעיקר התחברות אל מה שהולך להיות.

בוודאי שהעיקר לחיות תמיד בהרגשת הגעגוע, אבל יש דרך להתחבר למעשה, והוא על ידי כח ה'פה' - כח ה'דיבור'.

להקדיש זמן במשך היום, לפנות את כל העיסוקים, אפילו עניני עבודת ה' ועסק התורה, ולשבת ולהתגעגע, לספר לה' בשפה

הליכות

שיחות ומנהגים

קימת חצות

שמו, היינו לקום בחצות לילה ממש ולהתאמץ לעסק בתורה ותפלה כל הזמן ברציפות עד אחרי תפלת שחרית בתמידות.

כשהיה רבי נפתלי הירץ, אבי רבי אברהם שטרנהארץ ז"ל בארץ ישראל, בקר גם בירושלים, וספר שהתפעל והתרשם מאד מהתושבים, במיוחד ממה שראו שרב תושבי העיר קמים כלם בחצות לילה, ואומרים תקון חצות ונעוסקים בתורה לאחריה, ולרב התפעלותו הגדולה היהר בפליאה לעצמו, מדוע אם כן מתעכבת הגאולה, אולם כשראה אחר כך ביום איך שמתקוטטים וחולקים התושבים ביניהם, מצא תרוץ לפליאתו.

בענין חצות צריך מאוד להשתדל לקיים זאת פתקונו כי גדול הנורא הוא מאד וזה גם כן יעלה לו לקיים בנקל כשיניח את עצמו לישן מקדם, אבל מכל מקום אם יעדין אין באפשרותו לסדר תקון חצות כל לילה יראה לכל הפחות להיות נעור כל לילה בעת חצות היינו זמן מה בתוך אלו השני שעות המבארים בליקוטי א' סימן קמ"ט ותאמר לכל הפחות המזמורים השכים לחצות כפי הנדפס בשערי ציון, ובאם יש לו פנאי יאמר תקף אחר חצות גם שער ב' שהוא שער תקון הנפש.

העקר הוא להתפלל באמת להש"ת שנוזכה לעבדו באופן היותר רצוי לפניו יתברך

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה י"ח קמא - התורה הזמנית

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

זו והתכלית נקרא תכלית. כי התכלית מערב שחר עם לכו, והוא גון שבין שחר וכו', וכן שנתחבר שחר וכו', כמו המתב שהיא בחינת שחר על גבי לכו, בנדאי תחתיית האות הדבוק וקרוי להגיד שהוא לכו במקום הדבוק והקרוי, שם הם מערבים שחר עם לכו, בבחינת תכלית, ותחתיית האות הוא הסוף והתכלית.

כי משהסופר כותב ומעמיד הקנה והעט עם הדיו על הגיר, בנדאי הדיו רחוק מהגיד מעט, עד שהסופר מעמיק העט עם הדיו בתוך עמק הגיר, ואז נדבק שחרות הדיו בעמק הקרוי גדול, נמצא שהקרוי הוא סוף ותכלית, ובמקום הקרוי, שם הגיר והדיו הם מערבים בבחינת תכלית כפ"ל, כי כן הדבר שהתכלית שהוא סוף המעשה הוא במחשבה תחלה וקרוי להמחשבה, בנזכר לעיל, ונראה לעניות דעתי לקרוא, כי סוף המעשה הוא בחינת שחרות, ותחלת המחשבה הוא בחינת לכו העליון כפ"ד, נמצא שסוף המעשה, שהוא התכלית, שהוא המחשבה תחלה וקרוי להמחשבה, הוא בחינת תכלית, שהוא חבור שחר וכו', והגון.

הכל תלוי בתיקון ה' שהוא הנקודה האחרונה

הנה עד עתה ביאר רבינו את שורש הענין שהנהגה שהצדיקים מנהיגים אותנו כדי לבוא אל התכלית תלוי בבחינת אותיות שבכל דבר, שצריך להשלימים בבחינת שפה ברורה, ונתבאר לעיל שזה בחינת תיקון האותיות שהם ניצוצות שנפלו בשבירת הכלים, ועל פי זה יובן גם המשך הענין של כתיבת והשלמת האותיות, שכאשר נשלם האות ב' האחרון שהוא נקודה האחרונה שבו, מאיר בו בחינת ה' העליון שהוא התכלית העליון שבשבילו נברא הכל, בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה, ו' בראש ו' בסוף, ואז מאיר בו 'בכל דרכיך דעה' שהוא הדעת והחכמה.

העוה"ז הוא 'שחרות' - והתכלית עולה דייקא מבאן

והנה כאן מבאר זאת רבינו באופן ובחינה נוספת דהיינו בבחינת שחר ולכו, ובהו אנו יכולים להבין עוד בכוננת העניין ממש למעשה בכל מה שעובר עלינו, כי ראשית המחשבה (שהיא דבוק ומחובר לתכלית האחרון) הוא בבחי' לובן העליון, והוא בבחינת רחמים וחסד שהצדיקים ממשיכים, ובו כלול כל ענין ההתחזקות והכח שמאירים הצדיקים עד אלינו שמכח זה אנו משלימים את האותיות גם בכל הנסיונות, והעוה"ז שהוא סוף המעשה הוא בחי' שחרות (וכמו שביאר בארוכה בפרפראות לחכמה), וזהו כל מציאות העולם שכולו בחי' שחרות ועצבות וכו'. אבל התכלית עולה דייקא מתוך השחרות הזה והוא מחובר באמת בקירוב גדול אל הלובן העליון, דהיינו כפי שנתבאר שכשהאדם מתחזק בנקודה קטנה (בחי' נקודה אחרונה ה"ל) במה שצריך להשלים ולהמשיך העבודה, ולהתחזק מחדש גם אם רואה שלא עלה בידו וכיוצא, מפני שבכל נקודה שאדם עושה ב"סוף מעשה" הזה, הוא מקשר את המצב והמקום הזה לבחינת במחשבה תחילה, וזה עיקר עבודת האדם, לכלול את השחרות בלובן, שזה בחינת הפיכת הרגז לרחמים.

זהו ענין התכלית שהוא גוון המעורב שחר עם לכו, היינו אחדות החסדים שהמתיקן את הגבורות, והשחרור הוא מעל הלכו כי מתגלה עוצם מעלת הגבורות והשחרות - כי על ידו זכו לתכלית כל כך גבוה המחובר ללובן העליון, כי כל זה זכו רק מכח סוף המעשה שהיו צריכים לאחדו ולקשרו עם ראשית המחשבה, לדעת שמלכתחילה כך עלה במחשבה שיצטרכו להשלים גם מאותו מקום את התכלית, ודווקא זה מחובר ללובן העליון שהוא שלמות השגת עולם הבא שהוא התכלית האחרון, זה סוד התכלית שהוא המתקת הדינים ברחמים וכפי שיהיה לעתיד.

בפעולת הכתיבה מרומז הדרך להשלים את הפעולה

ובפעולת הכתיבה בעצמה (שבוודאי יש בה סודות גדולים וכמון בתורה ס"א) מרומז גם הדרך שמשלימים את הפעולה, דהיינו קיבוץ כמה וכמה התחלות וכמה דברים לאחד, כי כל אות מורכבת מכמה אותיות כידוע, והסופר כשמושך הדיו מאחד לאחד הוא מקבץ חלק לחלק עד שמשלימו

האויב פנה לאחור

לזר, ניפגש הלילה בחצות ליד המקוה. קודם נטבול, אחר כך נעלה לציון האור החיים. אני אביא עמי כמה חסידי ברסלב ואתה תביא כמה חסידי קרלין. יהיה לנו מנין ונקרע את השמים. ר' אלעזר נעתר ברצון. בשעה היעודה הגיע עם שניים מידידיו. ר' משה בורשטיין הגיע עם ששה חסידי ברסלב. החבורה כולה טבלה והיטירה.

לילה. אור לט"ו תמוז. מנין יהודים אחוזי חרדה ירדו בשקט במדרגות אל הכותל. הם פנו ל"שער האשפות" ומיהרו לצאת לכיוון הר הזיתים. השקט שעטף את העיר החריף את המתח. החבורה הביטה בחשש לכל עבר, שרק לא יבחין בהם איזה ערבי שיקיץ בשעה זו, או חייל בריטי שיתפוס אותם בהפרת העוצר.

עשרה לבבות הולמים חמקו ועלו תוך סיכון נפשות להר הזיתים, והשתטחו על הציון הקדוש. הם החלו באמירת תיקון חצות מתוך כבי ותחנונים, האיום הנורא והמוחשי שבאופק סחט מתוכם את לשד הנפש, והמצבה הקדושה נרטבה

דמעות בחצות לילה ציון האור החיים הקדוש

בבתי הכנסת, להעביר את רוע הגזירה. שבועות וחודשים חלפו, הנאצים התקרבו לגבולות ארץ ישראל והגיעו לסוריה, שם נשא היטלר ימ"ש נאום בו הכריז חגיגת על תכניתו לשחוט את היהודים בירושלים למחרת בלילה, ואת הסעודה, אמר, יערכו בהר הבית. משנודע על מזימתו, נאחזו יהודי ארץ הקודש בהלה שאין כדוגמתה. הרבה לעשות, לא היה. אנשים אגרו מזון לשעת חרום וחיפשו מקומות מסתור מפני ידו הארוכה של האויב. האווירה היתה מתוחה להחריד ויהודים יראי ה' השליכו יתבם על ה'.

למרות העוצר שהכריזו הבריטים, המשיכו חסידי ברסלב לרדת לילה לילה לכותל המערבי ולומר תיקון חצות, במשנה התעוררות, בדמעות כמים.

ערב ט"ו בתמוז, יומא דהילולא של בעל האור החיים הקדוש, פגש ר' משה בורשטיין את ר' אלעזר בריזל, חסיד קרלין. הם דיברו על המצב הקשה ואז אמר ר' משה: "שמע ר'

(ע"פ הספר 'כיסופים' - פרקי חייו של הרה"ח ר' משה בורשטיין זצ"ל)

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

על מה מורה מוהר"ת לבנו 'ועלין לנסוף לזה בנל עת' שתזכנה לשוב אל אהל התורה בקביעות, ותהיה תורתך קבע ומלאכתך עראי. (ע"ל ק"א)

הזוכה: נחמן שלמה מרגליות, בית שמש זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

על איזה מחשבה כותב מוהר"ת ש"הוא רק פיתוי ומחשבות היצר הרע?"

ברכות השחר ג

נקודות דעת שאתם חידשתם

ניתן לשלוח חידושים קצרים על התורה הזמנית, עד יום ראשון בשעה 19:00

ל"ח מלשון חי בהם כמו שרבינו אומר היום חייני חיים כאלה שלא חייני מעולם. ואמר זאת על תורה י"ח.

בסעיף ג' ולפעמים רוצה האדם להנהיג ותולה זאת ברחמנות ולכאורה מהיכן מגיע לאדם שיקח הנהגה אבל מכיון שיש לאדם גאווה והוא רוצה למלוך אנא אמלוך וזה הסיבה שמזה הוא כועס שלא הלך כרצונו ובהנהגתו, אבל אם יפיר הכעס ברחמנות אזי אדרבה זה יגרום שהנהגתו ודיבורו הוא מתקיים, כי כל כעס באה מחסרון אמונה שאינו מאמין שהכל לטובה וכמו שאמר דוד 'השם אמר לו קלל'. וזה עצה לכל אדם בענין שלום בית שדוקא שהוא יברח מהכבוד והנהגה אזי אח"כ הוא יקבל בעל כרחו את הכבוד והשררה והנהגתו תתקיים מכיון שפעל זאת ברחמנות היפך הכעס.

בסעיף ג' ותולה הנהגה ברחמנות וכדי לידע מה זה רחמנות רבינו מביא בתורה ז' כי לא כל רחמנות נקרא רחמנות והעיקר הרחמנות אומר רבינו זה להוציא את עם

ישראל מעוונות כי איש ישראל אינו יכול לישא עון של יום אחד והעיקר הרחמנות מקבלים מהצדיק כי הוא שיוודע להאיר לדרי מטה ולדרי מעלה, ואולי יכול להיות שאפילו שיש לאדם טבע בלבו להיות טוב ולרחם על אנשים אבל אם הרחמנות הזאת לא מגיעה בזמן הנכון והדעת האמיתית אין זה נקרא רחמנות שיביא אותו לתכלית האמיתית, וכמו שאמר רבינו בשיחות הר"ן הרחמנות של העולם הכל רואים כגון מי שהוא עני אבל הרחמנות של עולם הבא לא כולם רואים כי למעלה הולכים נפשות בלי בגדים ומאכלים ומבקשים מהם והם רוצים רחמנות אחרת לא רחמנות של גשמיות, והפסיד רבינו אשרי מי שזוכה לשתות כמה פרקי תהלים ולחטוף כמה פרקים משניות ולהתלבש בכמה מיני מצוות, יהי רצון שזוכה אמן.

יהודה חנון

לכאורה קשה בדברי רבינו בענין הנהגת הצדיק, דבתחילת דבריו כתוב שעל ידי שמפיר כעס

ברחמנות אזי נעשה עטרה לענוים וכו' ואזי מקבלים הכבוד והשררה בעל כרחם, ואחר כך כותב רבינו שכשנמתק הכעס והחרון אף אז הרחמנות גובר עליהם ומרחמים על העולם ומתריצים בהנהגתו, דמישמע דאינו בעל כרחם, ואפשר לומר דבתחילת דבריו שנתעטרין בעטרה של רחמנות ומקבלים הנהגה בעל כרחם לא נתתקן החרון אף בשלמות דשם מדובר על עבודת האדם שצריך להמתיק כעס ברחמנות, מה שאין כן בסוף דבריו שהצדיק נתרצה בהנהגת העולם שם נמתק החרון אף על ידי השם יתברך בעצמו כפי הפרת הכעס ברחמנות שלנו, כמו שרבינו מביא במשה שנמתק הרוגז ונתרצה בהנהגה וזה היה ע"י השי"ת, כמו שמואב בפרפראות לחכמה שאדרבא דחרה אף השם במשה משום שאינו רוצה לקבל המנהגות מגודל רחמנות השם על ישראל ואז נמתק הכעס לגמרי.

ראובן מרדכי מאנטעל

(מתוך 'חברים מקשיבים' מלל חיות ביתר עליית)

בי' האחרונה שעל ידו נשלם צורת האות, ודבר זה צריך לעשותו בסבלנות כראוי עד שמשלים את האות, כדי שלא יטעה בכתיבתו, וכך צריך להעמיק את הקולמוס כראוי בקלף כדי לחקוק בו בצורה נמונה את צורת האות כידוע.

וכך צריך האדם להעמיק ולחשוב ומצוין ה' בכל דבר להשלים גם כאן את האותיות ובשביל זה להחזיק מעמד להשלים ולהמשיך בעבודת ה' מתחלק לחלק על אף כל הנסיגנות והירידות שבאמצע, ולא להרפות ולהתייאש, עד שיהיה נשלם צורת האות ומתאחד כל חלקיו ובה נשלם רצון ה' בזה.

ח. וזה דוקא בת קול שיצא בי בחינת בת קול התכלית של קול הדברים היינו שמהפך כל דבר מראשו לסופו שהוא התכלית בחינת "איזהו חכם הרואה את הנולד" (תמיד ל"ב) שהוא הסוף והתכלית. כי בת קול הוא מה ששומעין קולו מוציא קול ביער או במקום אחר וזו שומע כאלו אחר גם כן מוציא קול בזה, וזה אנו שומעין בחושניו שצא מוציא איזהו דבור אזי שומעין גם כן זה הדבור בעצמו נמצא שבת קול מהפך את הדבור מראשו לסופו, ומקרב סופו לעצמו.

למשל, כשאדם מוציא דבור של ברוך בודאי יוצא האות בית בראשונה ונתרחק מאדם ואחר כך מוציא הריש של ברוך ואז הריש קרוב אל המוציא מהבית וכן הך שמוציא באתרוכה היא קרוב לאדם והוא יותר מהריש והבת קול לוקחת זאת התבה ברוך ומהפכת אותה מראשה לסופה ומהפכת את הבית שהיה קרוב לאדם יותר מהריש, והריש מהפך נמצא שהפך שהיה סוף ותכלית של התבה שהיה רחוק מתחלה מהבת קול בתכלית הרחוק עכשיו היא קרובה בתכלית הקרוב, כי כן אנו שומעין שבת קול מוציא תבת ברוך בתחלה בית ואחר כך ריש ואחר כך פה, נמצא שהפך שהיה התכלית שהיתה מתחלה בתכלית הרחוק מהבת קול עכשיו נתקרב בתכלית הקרוב, כי הבת קול הפך את התבה. וזה שפסק ברת קול דוקא הודיע את זאת מה אית לכו ביהדי קרטייליא דאתא דרבי תינא בן דוקא, דעתידא לשדיא בה תכלתא לצדיקיא לעלמא דאתי [עד כאן לשון רבנו זקרונו לברכה].

התיקון ע"י סוף המעשה שמתהפך למחשבה תחילה

והנה בזה מתבאר העניין באופן נוסף ובה מתקשר הסיום לתחילת המאמר, כי אכן זהו עיקר עבודתנו להפוך את הסוף להתחלה, וזה על ידי ה'בת קול' שהוא בחינת איזהו חכם הרואה את הנולד, והוא ההארה מלמעלה שנתפס בדעת האדם לא להסתכל על כל מה שנראה כביכול שהמלכות דס"א משלימה את פעולותיה ומיוצא, אלא להביך שדייקא מכאן מסוף המעשה יבוא התכלית, ולכן צריך להפכו לחשוב מראשית המחשבה ומהתכלית האחרון שייגמר על ידינו, כי כאמור זהו עצמו עיקר התיקון ע"י בחינת הסוף מעשה כשמשקשרו אל המחשבה תחילה, ודייקא מהסוף מעשה נהיה הראש, היינו שמכל מה שעובר עלינו, מזה דייקא נעשה התכלית, וכאשר יודע זאת בבירור, הרי הוא שמע את הבת קול. וגם בכל עשיה ועשיה שיש לו לעשות הן ברוחניות והן בגשמיות, צריך לעסוק בו על ידי שמהפכו לדעת מהשרש ומהתכלית שבו, וכפי שנתבאר כל זה לעיל ובפתיחת המאמר.

ג' דרגות תיקון האותיות, כתיבת האותיות, ובת קול

ומתבארים כאן (בשלושת סעיפים אלו) שלשה בחינות ומדרגות של סדר התיקון, כי בתחילה באות ו' מבואר העניין של עצם תיקון האותיות, ועדיין לא נעשה מהם חיבור, וזה ע"י עצם הידיעה שאדם יודע שיש תיקון בכל מה שעובר עליו, ושזה מוכרח כדי להעלות ולתקן את האותיות הנפולות, ועניין זה הוא מאיר בלבו בכח הצדיק, שע"י האדם מתחזק מהמקום שהוא ליכור את התכלית ולהתחזק באמונה. ובאות ז' מבואר התיקון של הכתיבה שהוא חיבור האותיות לתיבות בדרך של כתיבה, שהאדם מעמיק את האותיות בכח עד שמוציא אותם לפועל בכתיבה, ועניינו בעבודת ה' הוא מה שהאדם נכנס למעשה לתוך איזה עניין של עבודת ה', ומתאמץ להוציא מכח אל הפועל בשלימות כפי יכלתו ומדרגתו, וזהו בחינת הכתיבה, וע"י נמשך המתקת הדין בפועל. ובאות ח' מבואר מה שהאותיות נעשות בחינת דיבור שזה בחינת הבת קול, שהוא כבר בבחינת אתערוחא דלעילא, שהוא מה שהאדם זוכה להארת הדעת להרגיש שהרע יתבטל ואת עוצם נעימות חלקו וגורלו ועוצם התיקון שתיקן בכל העולמות, שזה בחינת הבת קול שמגלה לאדם מה הוא פועל בעמידתו בנסיון.

ליקוטי מוהר"ן למעשה | תורה יח [גב]

טעם גן עדן

על ידי דיבורי תפילה מהפך את החרון אף אל 'המחשבה תחילה'

[א] כל מה שנעשה בעולם הם דיבורים של השי"ת, והסיבה שהאדם אינו מבין משמעות דיבורים אלו, הוא מחמת שעדיין לא הושלמו האותיות של דבר השם, וחסר נקודה שעל ידו יוכל להבין את משמעות האותיות.

וכמו למשל כשכותב אות ה"א, כל זמן שלא הכניס תחת האות ד' צורת אות י' אזי אין מבינים שהוא אות ה"א, והוא נראה כאות ד', נמצא שהנקודה הקטנה של האות י' שמצטרף אל האות ד' הופך את כל המשמעות של האות ד' להיות אות ה'.

[ג] כאשר האדם מבין שיש רחמים שצריך להמשיך אל תוך מקום הכעס והחרון אף, אזי הוא מקבל כוחות לקחת את המקרה שלו אל תוך דיבורים של תפילה ושיחה בינו לבין קונו, ומשיח את מה שעובר עליו אל השי"ת ומיישב דעתו להבין איך להתקרב להשי"ת מתוך מה שעובר עליו, וכך מהפך את הדיבורים של ה' שנמצא ב'סוף מעשה' של העוה"ז ומקשרו אל 'המחשבה תחילה'.

ואז מתקיים הפסוק הנאמר על זמן הגאולה 'אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה', כי הוא מהפך את כל הדיבורים של ה' להיות שפה ברורה, להבין את התכלית של הבריאה.

[ב] כאשר אדם מכניס את המחשבה הזו אל המקרה שעובר עליו, אזי כל ההסתכלות שלו על אותו המקרה משתנה לגמרי, כי הוא מחזיר

אל ייאוש

ימי בין המצרים הם זמן של המתנה וציפייה. האבלות היא הבעה עמוקה של רצונות וייחולים לשוב ולחסות בצל כנפיו של ה' יתברך.

בית המקדש וירושלים אינם רק הבניינים הפיזיים; בתוך כל אחד ואחד מיישראל ישנו גם כן בית מקדש וירושלים שחרבו, אלה הם המוח והלב שהיו אמורים להיות מלאים ביראת שמים, באהבת ה', באמונה ובשמחה דקדושה - ותחתם נמצאים שם רצונות אחרים.

הימים הללו נועדו לעורר את לבנו להמשיך לצפות ולייחל שהקדושה תשוב ותכבוש את המלוכה, בכלל ובפרט - בירושלים ובבית המקדש, ובלב ובמוח. בימים אלו אנו צריכים לנסות לעורר את הלב לבכות על "שפחה כי תירש גבירתה" ולהשתוקק שרק התורה ודעת הצדיקים ינהיגו את מהלך חיינו.

האדישות השוררת כיום מול חורבן בית המקדש, איננה נובעת רק מאורך הזמן שאנחנו ממתנים לבניין בית המקדש; זהו נתז נוסף מ'מבול האפקורסות' שאמור לשטוף את העולם קודם ביאת המשיח, כפי שהעיד רבינו הקדוש.

האפיקורסות הזאת מרפה ידיים כאילו המתנה היא לשווא חס וחלילה. זוהי אפיקורסות של ייאוש שאומרת שהמצב הוא בלתי הפיך חלילה וחס. וכאשר הרגשה שכזאת מחלחלת בלב, הופכת

עונג הפרשה

תיקון האמונה

אַלֶּה מַסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר לג א)

מפרש רש"י שלא נכתבו מסעות אלו אלא כדי להודיע חסדי ה', שאף על פי שגזר לטלטלם ולהניעם במדבר, בכל זאת לא היו נעים ומטולטלים ממסע למסע כל ארבעים שנה בלא מנוחה, אלא רובם היו מנוחה.

מוהרנ"ת מבאר על פי המובא שהמסעות היו תיקון לחטא העגל (עיין ילקוט ראובני מסעי א בשם עשרה מאמרות, ומובא בלקו"מ מ' ובלקו"ת ס"ב), כי העבודה זרה היא במהותה יציאה, כמו שכתוב עליה (ישעיה ל, כב) "צא תאמר לו", ולכן כשהאדם נופל לחסרון אמונה נגזר עליו גלות (כמובא ביומא ט: ועוד).

גלות זו יש לה הרבה דרכים, לפעמים נגזר עליו להטלטל ממקומו, לפעמים צריך ללכת לתור אחר פרנסתו, ולפעמים זו גלות בתוך נבכי נפשו, דעתו אינה מיושבת עליו, הוא גולה בגלות הדעת, כמו שכתוב (ישעיה ה, יג) "גלה עמי מבלי דעת" (עיין ליקו"מ סימן כא).

אבל שני דרכים יש לאדם איך לילך בגלות, האחד הוא דרך של עונש והשני הוא דרך של תיקון, והכל תלוי בבחירתו, יש דרך של עונש גלות, כאמור, שמחמת מה שפגם נגזר עליו לגלות ממקומו, להטלטל אחר פרנסתו, או שנמנע ממנו ישוב הדעת.

ההמתנה למיותרת ומכבידה.

עובדה היא שאך לפני יובל שנים הייתה האבלות על החורבן והציפייה לגאולה חלק בלתי נפרד מחיי היהודי הפשוט. גם אז כבר עברו כמעט אלפיים שנה מאז החורבן - והמתנה לא התקררה. איך זה שתוספת של חמישים שנה שינתה את הגישה הזאת לחלוטין?!

אלא שכל עוד האמונה הייתה שלימה שהקב"ה נמצא אתנו, ובא יבוא היום שיגאלנו, לא היה בריבוי הזמן כדי להחליש את התקווה. אך משאמונה זו נפגמה, אבד הטעם בהמתנה.

לא לחינם משקיע היצר את כל כוחו בנקודה זו. הן כל תקוותנו היא ההתחזקות, האמונה והציפייה, הן בכלל - כפי שאמרו חז"ל (תענית ל ע"ב): "כל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה; ושאינו מתאבל על ירושלים, אינו רואה בשמחתה" - והן בפרט, כפי שרבינו הקדוש גילה לא אחת, שדווקא ההמתנה וההתחזקות, כמו גם החיפוש והגעגועים בעת גלות הנפש, הם שמכינים את הכלי לישועה.

כאשר אנו חשים באדישות כזאת, עלינו להבין היכן יש להשקיע את הכוחות שלנו. האדישות מוכיחה שהייאוש נוגס בנו, ולכן עלינו לצאת במתקפת נגד של אמונה ותקווה, ולשנן לעצמנו היטב את מה שרבינו הקדוש ותלמידיו הרבו ללמדנו, שאין שום יאוש בעולם כלל ושאינן שום גלות, הסתרה או הרחקה שלא נועדו לקרב, לבנות ולתקן.

איך מלמדים את הנער

לקשר עם הבורא בתפילה? [ה]

נתאר לעצמנו גיבור חיל שבתקופת מלחמה הוא נאלץ להבריח את בנו ממדינה למדינה דרך הרים וגבעות, מקום מלא בחיות רעות ולסטים, האבא הולך אחריו ומנסה להגן עליו מכל משמר, אבל מחמת הכרח המציאות, אינו יכול ללכת איתו את כל המסלול, ובשלב מסוים הוא משאיר את בנו לבד, כשבליבו פחד בלי יכולת להשתמש בכח גבורתו.

אנו כהורים, כל כך רוצים להגן על בנינו, מנסים לרפד להם את החיים בכל דבר אפשרי, אך סוף כל סוף הילדים גודלים ויוצאים למסלול חיים מסוכן שורץ חיות רעות ולסטים, רוחניים וגם גשמיים, אין לנו שום דרך אמיתית להגן עליהם, העולם מסוכן מאוד.

ואם כן שומה עלינו לחשוב היטב, לא רק איך נוכל להגן עליהם, אלא איך מביאים להם את הנשק הטוב ביותר - נשק שעל ידו הם בעצמם יוכלו להלחם איתו בכל עת, ויותר מכך, נשק שהם ירצו בכלל להילחם איתו.

הנשק הזה נקרא תפילה - רביז"ל אומר (קיצור ליקו"מ ב): עיקר כלי זינו של איש הישראלי הוא תפילה - זהו הנשק הטוב ביותר שאם הצלחנו להרגילו לשוחח עם ה' בכל עת מצוא, דווקא שיחה פשוטה על הכאב האישי - במשך הזמן הנער מרגיש שיש מי שהולך איתו ושומר עליו, והוא ישתמש בו בכל מצב ובכל עת במשך ימי חייו, גם בתקופות קשות של נסיונות קשים ברוחניות הוא ישתף את השם יתברך בנסיונותיו הקשים ביותר, ולא יתמודד עמהם לבד בספק אם להשאר יהודי או לא.

למעשה:

בשעה שקשה לנער והוא מספר לנו על קשייו אפילו קשיים שאיננו מזדהים איתו, כמו כעס על הישיבה וכו', יש להקשיב לו להכיל את הכאב, ואחר כך [אחר שהקשבנו לו] ללמדו לספר זאת לה', כי זהו הדבר היחיד שיוכל לעזור לו. ואדברא הרגעים האלו שקשה לו, הם הכלי להכניסו אל הדרך הנפלא הזו.

בפרט עם הנער מספר על קושי בעבודת ה' והתגברות הנסיונות, או אפילו באיזה דבר שאנו תפסנו אותו, ואז מראים לנער שאנו מבינים את הקושי של היצר הרע שלו, ואומרים לו, תבקש על כך לפני השינה ותספר לה' כמה קשה לך, זה כלי נפלא שהנער מתקשר בעומק על ה'.

[אך נדגיש שוב: יש להזהר לדבר איתו על כך רק אחרי שמכילים את הכאב והקושי שלו, והנער מרגיש שאנו באים לעזור לו בעצה זו, ולא שאנו תובעים ממנו בדרך של מוסר לדבר עם ה'. וכמו אחד שניגש אל רבו ושאלו אם נשים אוהבות אמונה, כי הוא רואה בביתו שאשתו יש לה קושי לשמוע שדיבורי אמונה, והשיב לו רבו שמסתמא הוא מדבר עמה אמונה כאשר היא מספרת לה על קשייה, בלי יכולת להקשיב ולהבין אותה].

(ע"פ הל' פקדון ה' אות כג)

מתחדשים

היום! עש"ק מטות מסעי, מתחילים רבבות עמך בית ישראל ללמוד מסכת סוכה בסדר הדרף היומי, אותה יסיימו כשלושה שבועות קודם חג הסוכות. הצטרף היום ללגיניו של מלך!

הילולת האריז"ל: ב"ע"ה ביום שלישי ליל ה' באב תתקיים סעודת הילולא מיוחדת בהשתתפות הרה"ח ר' דוד גבירצמן, ב'מצודת ביי"ה' סמוך לע"ק צפת. תפילת מעריב בשעה 20:30, ומיד אחריה נט"י. לפרטים והרשמה, ארגון 'כיסופים': 0533122415.

ארגון הקירוב 'נעשה ונשמע' מודיע, כי ניתן להזמין שיעורים בדעת רביז"ל הנמסרים בטוב טעם ודעת ע"י רבני הארגון שליט"א, בפניה לארגון במס': 026455634.

חדש! מקבץ שיעוריו הנעימים של הרה"ח ר' שמעון טייכנר על כל הליקוטי מוהר"ן, מבוארים בטוב טעם ובשפה פשוטה. מסודר לפי תורות, כולל שיעורים על המועדים. 0527645243.

הופיע! הקונטרס המיוחד 'שאל בני' על בין המצרים, שיפתח את לבכם לאבלות של קרבה ותקווה. עם סדר תיקון חצות. 0583288729.

אומן: מדינת בלארוס הודיעה על סגירה הרמטית של גבולותיה עם אוקראינה. עוד תזכורת לכך שאין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים.

השבוע בגיליון: לא סתם קוראים פרשיות אלו בבין המצרים. המדור בשער הגיליון בצוהר לאבלות נכונה.

י"ל ע"י מנחם עלה לתרופה
בכל ענין או להצטרפות למעייני בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית
02-8080148
במקרים דחופים:
054-8591148 | 053-3175211
המערטת נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

לפעמים שישךראל מקלקליו משיהם מאד
מאד עד שפמעט אין נפר מעט דמעט הטוב
שפיהם מעצם רבוי הפשעים והקלקולים ר"ל,
ואם יצאה השי"ת ללמד עליהם זכות על ידי
מעט הטוב שיהם יתעוררו המקטרגים ח"ו
וימצאו כנגד זה אלפים פעמים להפך ח"ו,
אבל השי"ת הפך חסד הוא ואעפ"כ הוא
רוצה בעצמו והפך להטות עליהם כלפי חסד
אז בטיבו ורחמנותו הנפלאה הוא בעצמו מבזה
את ישךראל בתכלית הפזון ואמר עליהם
שקבר הם אצל ח"ו כמו כל האמות מאחר
שקבר קלקלו כל כך. ותקף שהשי"ת מהפך
הדבר ואמר על ישךראל שהם כמו האמות
ממש אז תקף נתיבא אמתת הנקודות טובות
שפיהם: (ליקוטי הלכות ראשית הגז ד,ד)

יהלום

פי פעוונותינו הרבים
נתרפה המהלכת מאד
בישראל, שהוא מזיק ביותר
מכל הקלקולים:
(ליקוטי נט"י כשעריה 1, ע.)

האם תפילה או קינה אחת שלי על החורבן יכולה להועיל, אחר שהתנאים והאמוראים וכל צדיקי הדורות השתדלו בקירוב הגאולה ועדיין לא נושענו?

א] רביז"ל אמר (ליקו"מ ב') שיש מעמינו בני ישראל שטועים ח"ו בליבם שכל התפילות הם לריק, אבל באמת הצדיקים מעלים את כל התפילות ובונים קומת השכינה, כי השכינה נבנית מעט מעט עד שרוב התפילה ישתלם קומתה. ולכן צריך האדם להתחזק מאוד להאמין בכל תפילה וקינה שבוודאי מוסיף עוד חלק בגאולה.

ב] רביז"ל המשיל הדבר לחומה שניסו לכבשה ולא הצליחו, והגיע חכם אחד וראה שכל הנסיונות של קודמיו לא היו לריק, כי כבר עורערו יסודותיה, והביא נשים וילדים והפילו את החומה, כך גם בענין הגאולה, כל צדיקי הדורות בוודאי פעלו, ועתה אנו באים בעקבתא דמשיחא ובמעט געגועים, תפילות וקינות מפילים את חומת הגלות.

ג] עוד נקודה שצריך לדעת, שהגאולה היא לא רק איזה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א מ"צ דביהכנס" נחלת חן

הלכה פסוקה

דיני תשעת הימים

אינם מחויבות בהבדלה. אמנם אם יש צורך גדול לזה, מותר לקנות.

נקיין הבית בתשעת הימים

מעיקר הדין אין איסור לנקות את הבית בתשעת הימים, אלא שיש שנהגו להחמיר בזה. ולמעשה: לצורך ימות החול - יש להמנע מלנקות את הבית שלא לצורך. אבל אם הרצפה מלוכלכת, מותר לנקותה כפי הצורך. אבל לא יעשו מעבר לזה. [לכבוד שבת, דינו שונה].

תפירה בתשעת הימים

א. אסור לתפור שום בגד בתשעת הימים. אך מותר לתקן בגד ישן הצריך תיקון. וכן מותר לתפור כפתור שנפל מהבגד.

ב. מי שפרנסתו מתפירה - יש לשאול לרב כדת מה לעשות, כי יש אופנים שמותר. וכן יש לשאול לרב אם מותר להשתתף ב'קורס תפירה'.

ג. תפירת בגדים לחתן וכלה - יש אופנים שמותר, וצריך לשאול לרב.

ד. נראה לי שמותר לרקום 'גובלן' בתשעת הימים. אך אין לתלותו לקישוט הבית בימים אלו.

עוגה שיש בה יין

אם טעם היין נרגש היטב - לכתחלה לא יאפו עוגה כזאת לתשעת הימים. ואם אפו כבר - המיקל לאוכלה אין למחות בידו. אבל אם אין נרגש היין היטב [למרות שבדאי מוסיף טעם] - מותר לאוכלה. ומותר גם לאפותה, ואין נחשב 'מבטל איסור לכתחילה'.

אינם מחויבות בהבדלה.

קניית בגדים בתשעת הימים

א. אסור לקנות שום בגד אפילו זה שאין מברכים עליו שהחינו ואינו גורם לשמחה. ואפילו אם הוא בכדי ללבוש אחרי תשעה באב.

ב. מי שאין לו 'נעלי תשעה באב' - מותר לקנותם אפילו בערב תשעה באב וגם לחדש אותם. אך לכתחילה יש להזהר מאוד שלא לבוא לזה.

ג. לצורך חתן וכלה - יש לשאול לרב אין להתנהג.

קניית כלים ושאר חפצים בתשעת הימים

לא אסרו אלא קניית בגדים, אבל כלים ושאר חפצים לא אסרו כלל, וזאת אם גורם שמחה, שיש מקום להחמיר. וכן אם הוא כלי שצריך לברך עליו שהחינו, יש לאסור. - ולמעשה:

א. כלי או חפץ שמברכים עליו 'שהחינו' - אסור לקנותו בימים אלו. אבל אם אין מברכים עליו שהחינו, מותר לקנותו.

ב. אפילו חפץ שמברכים עליו שהחינו, אך הוא לצורך הבית, שאז הרי יש לברך עליו 'הטוב והמטיב', וזה מותר לברך גם בימים אלו, ואם כן מותר לקנותו. ומכל מקום אם אין צורך לקנות את החפץ עכשיו, נכון לדחות הקניה לאחר תשעה באב.

ג. אם קניית הכלי או החפץ גורם לשמחה גדולה, בפרט 'תכשיטים' מסכף או זהב, ושאר כלי כסף - אין לקנותו בכל אופן.

הכנת בגדים בשבת

לבישת בגדים בשבת זו בכדי שיהיה מותר ללבשם בתשעת הימים בימות החול - לכתחילה אין לעשות כן, אלא יש להכין הכל לפני ראש חודש (כי יש בפורקים כמה פקפוקים על זה). ואם יש צורך הגון לעשות זאת דוקא בשבת זו, אפשר להקל (כי שבת זו קלה יותר מ'שבת חזון' לענין לבישת בגדים ממכסים). אך לפחות לא ילבוש כל שעה בגד אחר, אלא בבוקר אחרי השינה וכן לאחר שינת הצהריים. וגם להזהר לא לומר בפה שמכינים לצורך ימות החול. אבל 'שבת חזון' הדבר חמור יותר, וקשה להקל אז.

הבדלה במוצאי שבת זו

יש נוהגים לתת לקטן לשתות את יין ההבדלה, ויש ששותים בעצמם, וכן נהגו הרבה מגדולי ישראל. - ולמעשה:

א. מי שאין לו מנהג ידוע מאבותיו או רבותיו, עדיף שישתה בעצמו כל הכוס.

ב. מי שנהג עד עתה לתת לקטן ואין לו עכשיו קטן שישתה, יכול לשתותו בעצמו.

ג. ובכל אופן מי שרגיל לשתות יין, אין צורך לשתות ולשתות 'מין ענבים'.

ד. מי שנותן לקטן לשתות, צריך שיהיה בתנאים דלהלן: (א) שיהיה מגיל שש עד תשע, כי צריך שיהיה בגיל של 'הגיע לחינוך', וגם שיהיה בגדר 'אינו יודע להתאבל על ירושלים' שהוא עד גיל תשע (ב) צריך שישמע הילד ההבדלה היטב, כי אחרת אינו נכון שישתה הכוס (ג) ילד דווקא ולא ילדה, כי י"א שנשים